

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО
КАФЕДРА СПОРТИВНИХ ТА РЕКРЕАЦІЙНИХ ІГОР**

Теорія і методика спортивних ігор

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

Ступень бакалавр

(рівень вищої освіти)

галузь знань   01 Освіта

(шифр і назва напряму)

спеціальність   014.11 Середня освіта (фізична культура)

(шифр і назва спеціальності)

Навчальна програма з дисципліни «Теорія і методика спортивних ігор» для
студентів за спеціальністю 014.11 Середня освіта (фізична культура)

Розробник: доцент, к. фіз. вих. Ковцун В.І.
                              доцент, к. фіз. вих. Мельник В.О.

Навчальна програма затверджена на засіданні кафедри спортивних та
рекреаційних ігор

Протокол від “___” серпня 201___ року № ___
Завідувач кафедри спортивних та рекреаційних ігор

(Ковцун В.І.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Навчальна програма затверджена на засіданні Ради факультету педагогічної
освіти

Протокол від. “___” 20___ року № ___

Голова   _____ (_____
(підпис) (прізвище та ініціали))

©_____, 20__ рік
©_____, 20__ рік

Програма вивчення навчальної дисципліни «Теорія і методика спортивних ігор» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 014.11 Середня освіта (фізична культура).

Предметом вивчення навчальної дисципліни є професійна діяльність тренера в спортивних іграх; техніка і тактика ігрових видів спорту, методика навчання технічних прийомів та тактичних дій, історія розвитку виду спорту та методика суддівства.

Міждисциплінарні зв'язки: загальна теорія підготовки спортсменів, система підготовки спортсменів, олімпійський спорт, професійний спорт, фізіологія спорту, біомеханіка спорту, педагогіка, психологія та ін.

Програма навчальної дисципліни складається з таких модулів:

Модуль 1. Теорія і методика гандболу

Модуль 2. Теорія і методика баскетболу

Модуль 3. Теорія і методика рухливих ігор

Модуль 4. Теорія і методика волейболу

Модуль 5. Теорія і методика спортивних ігор (теніс, настільний теніс, бадміnton)

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни є формування у студентів знань і вмінь вивчення історії, теорії і методики викладання спортивних ігор, оволодіння технічними прийомами і тактичними діями гри в спортивних іграх; оволодіння знаннями та навичками у підготовці, організації та проведенні рухливих ігор у різних організаційних формах; набуття необхідних знань, вмінь і навичок для самостійної педагогічної і організаційної роботи в різних ланках фізкультурно-спортивної діяльності.

Завдання курсу.

1.Сформувати знання про історію розвитку гри в спортивних іграх та історію розвитку рухливих ігор.

2.Сформувати необхідні знання та практичні вміння у виконанні технічних прийомів і тактичних дій у спортивних іграх. Сформувати знання та практичні уміння у проведенні рухливих ігор з учнями різних вікових груп.

3.Сформувати вміння методично грамотно навчати технічним прийомам і тактичним діям спортивних іграх. Сформувати уміння та навички в організації і проведенні змагань з рухливих ігор.

4.Сформувати знання про правила гри в спортивних іграх та вміння судити гру. Сформувати знання про методику суддівства змагань із рухливих ігор.

5.Сформувати необхідні знання та практичні вміння в організації та проведенні змагань зі спортивних ігор та національної гри «Гілка».

Матеріал курсу базується на теоретико-методичних підходах, які висвітлюються студентам на наступних дисциплінах: «Вступ до спеціальності», «Охорона праці», «Анатомія людини». Навчальний матеріал органічно пов'язаний з матеріалом, що викладається у процесі проходження

наступних дисциплінах: «Теорія і методика рухливих ігор», «Теорія і методика гімнастики», «Теорія і методика легкої атлетики», а також формує базові знання і вміння у студентів перед проходженням наступних дисциплін: «Теорія і методика фізичного виховання», «Олімпійський і професійний спорт», «Організація і управління у сфері фізичної культури», «Організація спортивно-мистецьких заходів» та інші.

Навчальна робота з курсу проводиться у формі лекцій, практичних занять і самостійної роботи. На лекції студентам повідомляється основні відомості з історії, теорії і методики навчання прийомам техніки і тактичним діям гри в спортивних іграх. На практичних заняттях вивчаються загально розвиваючі і спеціальні вправи, технічні прийоми, тактичні дії і методика їх викладання. Самостійна робота включає вивчення рекомендованої літератури, і на основі отриманих знань складання алгоритмів методик навчання технічних прийомів і тактичних дій в спортивних іграх. Обов'язковим розділом навчально-виховної роботи є виховання у студентів навичок догляду за спортивними спорудами та інвентарем, підготовки їх до заняття і змагань

Після проходження курсу студент повинен знати:

- історію розвитку спортивних та рухливих ігор у світі і в Україні;
- основні прийоми техніки гри і методики їх навчання;
- основні тактичні дії гри і методики їх навчання;
- основні правила гри, види робочої документації для проведення змагань, жести судді під час гри.

Студент повинен вміти:

- правильно показати виконання основних технічних прийомів і тактичних дій гри;
- методично грамотно провести методики навчання основних технічних прийомів гри;
- методично грамотно провести методики навчання основних тактичних дій гри;
- судити гру, показуючи суддівські жести.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Модуль 1. Теорія і методика гандболу.

Історія гри в гандбол. Правила гри. Техніка і тактика гри в гандбол. Методика навчання. Методика навчання стійки, пересування, тримання м'яча, ловіння м'яча двома руками на місці, передачі м'яча зігнутою рукою зверху. Методика навчання кидка м'яча по воротам в опорному положенні зігнутою рукою зверху з трьох кроків. Методика навчання кидка м'яча по воротам в стрибку після 3-х кроків. Методика навчання ведення м'яча (багато ударного і одно ударного). Методика навчання техніки гри в захисті (блокування, перехоплення, вибивання). Методика навчання техніки гри воротаря. Групові тактичні дії в нападі (паралельна взаємодія, перехресна взаємодія, взаємодія двох гравців з постановкою заслону). Групові тактичні

дії в захисті (підстрахування, переключення, груповий блок, прослизання). Методика навчання груповим тактичним діям в захисті. Командні тактичні дії в нападі (стрімкий напад, позиційний напад – 3:3, 4:2). Командні тактичні дії в захисті (зонний – 6:0, 5:1, 4:2, 3:3; персональний, змішаний).

Модуль 2. Теорія і методика баскетболу

Історія виникнення і розвиток баскетболу. Правила гри. Техніка і тактика гри в баскетбол. Методика навчання. Методика навчання стійки, переміщення, ведення м'яча. Методика навчання ловлі м'яча та передач м'яча на місці і в русі. Вдосконалення переміщень гравців на майданчику. Вдосконалення ловлі м'яча та передач м'яча на місці і в русі. Вдосконалення ведення м'яча. Методика навчання кидка м'яча в кошик з подвійного кроку після ведення. Вдосконалення ловлі м'яча та передач м'яча на місці і в русі. Вдосконалення ведення м'яча. Методика навчання кидка м'яча в кошик після передачі від партнера. Вдосконалення вивчених прийомів техніки гри. Методика навчання зупинок і поворотів. Вдосконалення вивчених прийомів техніки гри. Методика навчання штрафного кидка. Вдосконалення вивчених прийомів техніки гри. Методика навчання прийомів техніки гри в захисті (вибивання, виривання, накривання м'яча). Вдосконалення вивчених прийомів техніки гри. Індивідуальні і групові тактичні дії в нападі. Індивідуальні і групові тактичні дії в захисті (підстрахування, переключення, прослизання, боротьба за відскок). Методика навчання груповим тактичним діям. Вдосконалення раніше вивчених прийомів техніки гри в баскетбол. Командні тактичні дії в нападі (стрімкий напад, позиційний напад). Вдосконалення раніше вивчених прийомів техніки гри в баскетбол. Командні тактичні дії в захисті (зонний – 3-2, 2-3, 2-2-1, 2-1-2, 1-2-2; персональний, змішаний).

Модуль 3. Теорія і методика рухливих ігор.

Основні педагогічні вимоги до організації і проведення рухливих ігор. Організація і проведення рухливих ігор у позаурочних формах. Методика проведення змагань «Веселі старти». Вивчення рухливих ігор і характерні особливості проведення з дітьми старшого дошкільного віку та учнями 1-3 класів. Дидактичні ігри з м'ячами. Вивчення рухливих ігор і характерні особливості їх проведення з учнями 4-6 класів. Вивчення рухливих ігор і характерні особливості їх проведення з учнями 7-8 класів. Вивчення рухливих ігор і характерних особливостей їх проведення на перервах у групах продовженого дня. Вивчення рухливих ігор та їх використання в заняттях спортом. Вивчення рухливої гри «Гилка». Методика проведення змагань «Веселі старти».

Модуль 4. Теорія і методика волейболу.

Історія виникнення і розвиток волейболу. Правила гри. Основи техніки і тактики гри в волейбол

Ознайомлення зі стійками та переміщеннями гравця по майданчику.

Методика навчання передачі м'яча двома руками зверху і знизу. Методика навчання нижньої прямої подачі. Методика навчання верхньої прямої подачі. Методика навчання передачі м'яча назад за голову. Вдосконалення передачі м'яча знизу і зверху в трійках, четвірках, в колонах. Вдосконалення передачі м'яча назад за голову. Методика навчання передачі м'яча в стрибку. Вдосконалення передачі м'яча в стрибку і за голову. Методика навчання прямого нападаючого удару (по ходу свого розбігу). Правила (нападаючого удару). Методика навчання одиночного блокування. Методика навчання обманного удару. Методика суддівства I і II судді. Методика навчання командним тактичним діям в нападі. Методика навчання командним тактичним діям в захисті. Вдосконалення прийомів техніки гри, переміщень, передачі і прийому м'яча, нападаючого удару проти одиночного блокування. Вивчення правил пляжного і парк волейболу. Навчання та вдосконалення: приймання подачі; блокування нападаючого удару.

Модуль 5. Теорія і методика спортивних ігор (теніс, настільний теніс, бадміnton)

Історія виникнення і розвиток гри в настільний теніс. Правила гри і методика суддівства. Основи техніки і тактики гри в настільний теніс. Методика їх навчання.

Методика навчання стійки, хватки ракетки, переміщень. Методика навчання подачі, поштовхового удару. Жонглювання. Тактика подач. Методика навчання захисних прийомів техніки гри – підрізка, підставка, свічка. Тактика одночної гри. Методика навчання атакуючих прийомів техніки гри – накат, удар, контрудар, топ-спін. Тактика парної гри.

Історія виникнення і розвиток гри в теніс. Правила гри і методика суддівства. Основи техніки і тактики гри в теніс. Методика їх навчання.

Методика навчання стійки, хватки ракетки, переміщень. Методика навчання подачі, плоского удару. Жонглювання. Тактика подач. Методика навчання прийомів техніки гри – різаний удар, удар з напівльоту. Тактика одночної гри. Гра на задній лінії. Методика навчання прийомів техніки гри – кручений удар, удар смеш, удар з льоту. Тактика парної гри.

Історія виникнення і розвиток гри в бадміnton. Правила гри і методика суддівства. Основи техніки і тактики гри в бадміnton. Методика їх навчання.

Методика навчання стійки, хватки ракетки, переміщень. Методика навчання подачі. Жонглювання. Тактика подач. Методика навчання прийомів техніки гри – удар-підставка, удар високо-далекий, плоский удар. Тактика одночної гри. Методика навчання прийомів техніки гри – удар-уворот, удар-смеш. Тактика парної гри.

3. Рекомендована література

Модуль 1. Теорія і методика гандболу

Основна:

1. Гандбол : справочник /сост. Н. П. Клусов. – Москва : Физкультура и спорт, 1982. – 224 с.
2. Игнатьева В. Я. Гандбол : учеб. пособие для ин-тов физ. культуры / В. Я. Игнатьева. – Москва : Физкультура и спорт, 1983. – 200 с.
3. Игнатьева В. Я. Гандбол. Техника, тактика и методика обучения : учеб. пособие для студ. пед. ф-та / Игнатьева В. Я., Петрачёва И. В. – Москва : ГЦОЛИФК, 1986. – 46 с.
4. Игнатьева В. Я. Научно-методическое обеспечение гандбола (анализ литературы) : метод. разраб. для студ. ф-та повыш. квалиф. ГЦОЛИФК / Игнатьева В. Я., Петрачёва И. В. – Москва, 1986. – 34 с.
5. Клусов Н. П. Гандбол / Н. П. Клусов, А. А. Цуркан. – Москва: Физкультура и спорт, 1977. – 135 с.
6. Крамский С. И. Пляжный гандбол – зарождение и перспективы развития игры / С. И. Крамский // Физическое воспитание студентов творческих специальностей. – Харьков, 2001. – № 6. – С. 43–46.
7. Латышкевич Л. А. Гандбол / Л. А. Латышкевич, Л. Р. Маневич. – Киев : Рад. школа, 1980. – 79 с.
8. Кудріна Н. В. Теорія і методика викладання гандболу (курс лекцій) : метод. посіб. / Кудріна Н. В., Згоба В. Л. – Львів : ЛДУФК, 2010. – 37 с.
9. Левків В. І. Теорія і методика викладання гандболу : метод. посіб. / В. І. Левків, Н. В. Кудріна, В. Л. Згоба. – Львів : ЛДУФК, 2011. – 136 с. – ISBN 978-966-2328-25-7.
10. Гандбол / Латышкевич Л. А., Лебедь Ф. Л., Основа А. А., Ткачук В. Г. – Киев : Рад. школа, 1989. – 128 с.

Допоміжна:

1. Игнатьева В. Я. Гандбол / В. Я. Игнатьева, Ю. М. Портнов. – Ленинград : ФОН, 1996.
2. Клусов Н. П. Ручной мяч в школе : пособие для учителя / Н. П. Клусов. – Москва : Просвещение, 1986.
3. Клусов Н. П. Тактика гандбола / Н. П. Клусов. – Москва : Физкультура и спорт, 1980.
4. Латышкевич Л. А. Гандбол / Л. А. Латышкевич, И. Е. Тургин, Л. Р. Маневич. – Киев : Вища школа, 1988.
5. Музика Ф. В. Анатомія людини : навч. посіб. / Ф. В. Музика, М. Я. Гриньків, Т. М. Куцериб. – Львів : ЛДУФК, 2014. – 360 с.
6. Тренировка гандболиста / сост. Н. П. Клусов. – Москва : Физкультура и спорт, 1975
7. Турчин И. Е. Стратегия игры / И. Е. Турчин. – Киев : Молодь, 1988.
8. Спортивные игры и методика преподавателя : учеб. для пед. ф-тов физ. культуры / под ред. Портных Ю. И. – Москва : Физкультура и спорт, 1985.
9. Гандбол. Міжнародні правила гри. Львів, 1994.
10. Improvement of tactical action in the attack of handball players at the stage of preparation for higher achievements / Valeriy Melnyk, Viktoria

Pasichnyk, Zoryana Semeryak, Ivan Karatnyk, Yaroslav Galan // Journal of Physical Education and Sport. – 2017. – Vol. 17, is. 3. – P. 846–853.

11. Tactical attacking actions of competitive handball players with different qualifications / Valeryi Melnyk, Viktoria Pasichnyk, Volodymyr Levkiv, Vasyl Kovtsun // Journal of Physical Education and Sport. – 2016. – Vol. 16, is. 1. – P. 77 – 83.

12. Tactical attack action features of qualified handball players = Особливості атакувальних тактичних дій кваліфікованих гандболістів / Валерій Мельник, Володимир Левків, Мар'ян Пітин, Ніна Кудріна, Надія Лібович // Oxford journal of Scientific Research. – 2015. – Vol. 4, N 1 (9). – P. 452 – 458.

13. Prystupa E. Peculiar properties and dynamics of physiological indicators in Handball team / Evhen Prystupa, Tyshchenko Valeria // Journal of Physical Education and Sport. – 2017. – Vol. 1, art 49. – P. 335–341.

Інформаційні ресурси інтернет:

1. Електронний каталог ЛДУФК імені Івана Боберського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://3w.ldufk.edu.ua/>
2. Електронний репозитарій ЛДУФК імені Івана Боберського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/>
3. Гандбол : анат. трьома мовами бібліогр. покажч. [Електронний ресурс] / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2015. – 38 с. (Серія „Інформаційне забезпечення фізичного виховання, спорту і туризму”, вип. 2).
4. Ігри : анат. трьома мовами бібліогр. покажч. [Електронний ресурс] / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2016. – 24 с.
5. Регбі : анат. трьома мовами бібліогр. покажч. [Електронний ресурс] / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2015. – 6 с.
6. Сайт Федерації гандболу України handball.net.ua
7. Українська гандбольна ліга handball.net.ua
Європейська Федерація гандболу eurohandball.com

Модуль 2. Теорія і методика баскетболу

Основна:

1. Артюх В. М. Баскетбол / В. М. Артюх. – Львів: Піраміда, 1996. – 142 с.
2. Баскетбол : учебник для ин-тов физ. культ. / под ред. Н.В.Семашко. – Изд.-2-е перераб. – Москва : Физкультура и спорт, 1976. – 264 с.
3. Баскетбол : учеб. для ин-тов физ. культ. / под ред. Ю.М. Портнова. – Изд. 3-е перераб. – Москва : Физкультура и спорт, 1988. – 288 с.
4. Баскетбол : учеб. пособие для студентов ин-тов физ. культ. / В. М. Корягин, В. Н. Мухин, В. А. Божинар, Р. С. Мозола. – Киев : Вища шк., 1989. – 232 с.
5. Нестеровский Д. И. Баскетбол: теория и методика обучения : учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений /Д. И. Нестеровский. – 3-е изд., стер. – Москва : Академия, 2007. – 336 с.

6. Пасічник В. Теорія і методика викладання баскетболу : навч. посіб. / Вікторія Пасічник. – Львів : ЛДУФК, 2015. – 78 с.
7. Поплавський Л. Ю. Баскетбол / Л. Ю. Поплавський. – Київ : Олімпійська література, 2004. – 444 с.
8. Пасічник В. Рекреаційні ігри : навч. посіб. / Вікторія Пасічник, Валерій Мельник. – Львів : ЛДУФК, 2018. – 106 с. ISBN 978-617-7336-24-1
9. Спортивные игры и методика преподавания : учеб. для пед. ф-тов физ. культуры / под ред. Ю. И. Портных. – Москва : Физкультура и спорт, 1985. – 316 с.

Допоміжна:

1. Гомельский А. Я. Баскетбол. Секреты мастера / А. Я. Гомельский. – Москва : ФАИ, 1999г. – 224 с.
2. Головко Д. Розвиток та становлення баскетболу на Львівщині до 1934 року / Головко Д., Пасічник В. // Баскетбол, історія, сучасність, перспективи : матеріали І Всеукраїнської науково-практичної конференції. – Дніпро, 2016. С. – 25–27.
3. Головко Д. Реалізація 3-очкових кидків збірної України на чемпіонаті Європи 2015 року та кваліфікаційного етапу чемпіонату Європи з баскетболу 2017 року / Денис Головко, Вікторія Пасічник // Теоретико-методичні засади спортивних та рекреаційних ігор : зб. наук. ст. – Львів, 2016. – С. 14–19.
4. Дидактичні ігри з м'ячами : навч. посіб. / авт. кол. : Приступа Є. Н., Петришин Ю. В., Виноградський Б. А. [та ін.]. – Л. : ЛДУФК, 2014. – 206 с.
5. Железняк Ю. Д. Спортивные игры: техника, тактика, методика обучения : учеб. для студ. высш. пед. учеб. заведений / Ю. Д. Железняк, Ю. М. Портнов, В. П. Савин, А. В. Лексаков. – 2-е изд., стереотип. – Москва : Академия, 2004. – 520 с.
6. Костикова Л. В. Баскетбол (Азбука спорта) / Л. В. Костикова. – М. : ФиС, 2002. – 176 с.
7. Мандриков В. Б. Баскетбол на занятиях по физической культуре в медицинских и фармацевтических вузах : учеб. пособие / В. Б. Мандриков, Р. А. Туркин, М. П. Мицулина, И. А. Ушакова, С. А. Голубин. – Волгоград, 2012. – 237 с.
8. Новикова Г. В. Организация и проведение соревнований по баскетболу и стритболу : учеб. пособие / Г. В. Новикова, Т. Г. Коваленко, А. В. Швардигулин. – Волгоград : Изд-во ВолГУ, 2003. – 72 с.
9. Родин А. В. Баскетбол в университете : теоретическое и учебно-методическое обеспечение системы подготовки студентов в спортивном клубе : учеб. пособие / А. В. Родин, Д. В. Губа. – М. : Советский спорт, 2009. – 168 с.

Інформаційні ресурси інтернет

1. Електронний каталог ЛДУФК імені Івана Боберського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://3w.ldufk.edu.ua/>
2. Електронний репозитарій ЛДУФК імені Івана Боберського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/>

3. Баскетбол : анат. трьома мовами бібліогр. покажч. [Електронний ресурс] / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2015. – 70 с.
4. Ігри : анат. трьома мовами бібліогр. покажч. [Електронний ресурс] / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2016. – 24 с.
5. Офіційні правила баскетболу [Режим доступу] / http://ukrbasket.net/frontend/webcontent/images/photoGallerys/2011/07_2011/11/basketball_equipment.pdf
6. Офіційний сайт FIBA [Режим доступу] / www.fiba.com
7. Офіційний сайт Федерації баскетболу України [Режим доступу] / <http://ukrbasket.net/?ret=home>
8. Офіційний сайт FIBA [Режим доступу] / www.fiba.com
9. Офіційний сайт Федерації баскетболу України [Режим доступу] / <http://ukrbasket.net/?ret=home>

Модуль 3. Теорія і методика рухливих ігор

Основна:

1. Рухливі і спортивні ігри в школі / А.О.Демчишин, В.М.Артюх, В.А.Демчишин, И.Г. Фалес. – Київ : Освіта, 1992.
2. Демчишин А. А. Спортивные игры в физическом воспитании детей и подростков / А. А.Демчишин, В. Н. Мухин, Р. С. Мозола. – Киев : Здоровье, 1989.
3. Демчишин А. А. Спортивные и подвижные игры / А.А.Демчишин, В.Н.Мухин, Р.С.Мозола. – Киев : Здоровье, 1989.
4. Демчишин А. О. Рухливі ігри / А.О.Демчишин, Р.С.Мозола. – Київ : Радянська школа, 1985.
5. Коротков И. М. Подвижные игры в школе / И.М. Коротков. – Москва : Просвещение, 1979.
6. Методика проведення рухливих ігор на заняттях з фізичного виховання в навчальних закладах I-II, III-IV рівнів акредитації : навч. посіб. / уклад. Г. Т. Щирба, Н. П. Лібович, Р. І. Щирба. – Львів : ЛДАУ, 2004. – 67 с.

Допоміжна:

1. Васильков Г. А. От игры к спорту : сб. эстафет и игровых заданий / Васильков Г. А., Васильков В. Г. – Москва : Физкультура и спорт, 1982.
2. Васильков Г. А. От игр к спорту / Г. А. Васильков. – Москва, 1995
3. Геллер Е.М. Игры на переменах для школьников 7-8 классов. – Москва : Физкультура и спорт, 1985. – 48 с.
4. Дидактичні ігри з м'ячами : навч. посіб. / авт.кол.: Приступа Є.Н., Петришин Ю.В., Виноградський Б.А., Петрина Р.Л., Пасічник В.М. – Львів : ЛДУФК, 2012.
5. Коротков И. Подвижные игры / И. Коротков, Л. Былеева. – Москва : Физкультура и спорт, 1982

6. Приступа Є. Н. Традиції української національної фізичної культури / Є. Н. Приступа, В. С. Пилат. – Львів : Троян, 1991. – 102 с. – ISBN 5-7707-1365-8.
7. Приступа Є. Н. Українські народні ігри : монографія / Є. Н. Приступа, В. І. Левків, О. В. Слімаковський. – Львів : ЛДУФК, 2012. – 432 с.
8. Приступа Є., Слімаковський О., Лук'янченко М. Українські рухливі ігри, розваги та забави: Методологія, теорія і практика. – Дрогобич : Вимір, 1999. – 449 с.
9. Приступа Є. Н. Народні ігри українців в системі релігійно-обрядових свят : метод. матеріали на допомогу вчителю фіз. культури / Є. Н. Приступа, В. І. Левків ; за заг. ред. Л. О. Мазура. – Львів : ЛОНМІО, 1995. – 28 с.
10. Приступа Є. Н. Українські народні ігри, розваги та забави: методологія їх диференціації : метод. рек. / Є. Н. Приступа – Львів : ЛОНМШО, 1995. – 16 с.
11. Тисовська О., Левків В.І. Весела мандрівка у країну розваг. – Львів : ВНТЛ, 1998. – 36 с.

Інформаційні ресурси інтернет:

1. Електронний каталог ЛДУФК імені Івана Боберського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://3w.ldufk.edu.ua/>
2. Електронний репозитарій ЛДУФК імені Івана Боберського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/>
3. Ігри : анат. трьома мовами бібліогр. покажч. [Електронний ресурс] / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2016. – 24 с.

Модуль 4. Теорія і методика волейболу

Основна:

1. Волейбол : учебник для вузов / под общ. ред. А.В. Беляева, М.В. Савина. - 4-е изд. – Москва : Дивизион, 2009. - 360 с.
2. Демчишин А.П. Волейбол – гра для всіх / А. П. Демчишин. – Київ : Здоров'я, 1986. – 104 с.
3. Підготовка юних волейболістів / А.П. Демчишин, Р.С. Мозола, Ю.М. Панишко. – Київ : Радянська школа, 1982.-191 с.
4. Демчишин А.П. Підготовка волейболістів / Демчишин А.П., Пилипчук Б.С. – Київ : Здоров'я, 1979. - 104 с.
5. Железняк Ю.Д. Теория и методика спортивных игр : учеб. для вузов физической культуры / Ю.Д. Железняк. — Москва : Академия, 2014. - 412 с.
6. Железняк Ю.Д. Волейбол : учеб. для институтов физической культуры / Ю.Д. Железняк А.В. Ивойлов. – Москва : Физкультура и спорт, 1991. - 382 с.
7. Ковцун В. І. Волейбол: основи гри, методика навчання й тренування : метод. поради для оволодіння навичками, вміннями гри

волейбол при проходженні курсу теорії та методики викладання волейболу студентам 2го року навчання / В. І. Ковцун, А. П. Демчишин. - Львів : Фернеза, 2002. - 33 с.

8. Ковцун В. І. Волейбол : основи техніки і тактики гри в волейбол : метод. матеріал для лекцій з теорії та методики викладання волейболу / В. І. Ковцун, А. П. Демчишин. - Львів : Фернеза, 2002. - 33 с.

9. Костюков В. М. Теорія і методика викладання спортивних ігор: курс лекцій / Костюков В.М., Вознюк Т.В., Драчук А.І.. – Вінниця : ВДПУ, 2004. – 117 с.

10. Костюков В. В. Пляжный волейбол : учебное пособие. / В. В. Костюков – Москва : Советский спорт, 2005. - 156 с.

11. Костюков В. В. Пляжный волейбол (тренировка, техника, тактика) : пособие. - 5- е изд., перераб. и доп. / В.В. Костюков. - Краснодар, 2007. - 266 с., ил.

12. Кунянский В.А. Волейбол: Профессиональная подготовка судей : методическое пособие по подготовке судей по волейболу / В.А. Кунянский – Москва : Дивизион, 2007. - 176 с.

13. Спортивные игры: техника, тактика, методика обучения : учебник для студентов высших пед. учеб. заведений / Ю.Д. Железняк, Ю.М. Портнов, В.П. Савин, А.В. Лексаков. - 6-е изд. стер. – Москва : Академия, 2010. - 520 с.

14. Effect of physical development parameters and conditioning abilities on the level of motor coordination in female volleyball players in the phase of specialized basic training / Roman Boichuk, Sergii Iermakov, Vasyl Kovtsun, Viktoria Pasichnyk, Valeryi Melnyk, Mykola Lazarenko, Mariya Troyanovska, Vitalii Kovtsun // Journal of Physical Education and Sport. – 2018. – Vol. 18, suppl. is. 4. – P. 1950–1957.

15. Офіційні волейбольні правила 2017-2020, затверджені 35-м Конгресом ФІВБ 2016. – К.іїв, 2016. – 83 с.

Допоміжна

1. Железняк Ю.Д. 120 Уроков по волейболу / Ю.Д. Железняк. – Москва : Физкультура и спорт, 1965. - 192 с.

2. Железняк Ю.Д. К мастерству в волейболе/ Ю.Д. Железняк. – Москва, 1978. - 224 с.

3. Клещев Ю.Н. Волейбол / Ю.Н. Клещев. – Москва : Физкультура и спорт. - 1979. - 48 с.

4. Клещев Ю.Н. Юный волейболист / Ю.Н. Клещев, А.Г. Фурманов .- Москва : Физкультура и спорт. - 1979. - 231с.

5. Пименов М.П. Волейбол: специальные упражнения. – Киев, 1993. – 188 с.

6. Поташник А., Гезенцвей В. Судейство соревнований по волейболу / А. Поташник, В. Гезенцвей. – Москва : Физкультура и спорт, 1973.

7. Поташник А. Волейбл (судейство и организация сревнований) / А. Поташник. – Москва : Советская Россия, - 1973.

8. Фурманов М.П. Волейбол /М.П. Фурманов. – Киев : Радянська

школа, 1993. - 196 с.

9. Хапко В.Е. Волейбол / В.Е. Хапко, В.И. Белоус. – Киев : Радянська школа, 1988. -112с.

10. Хапко В.Е. Совершенствование мастерства волейболистов / В.Е. Хапко, В.Н. Маслов. – Киев : Здоровье, 1990. - 124 с.

Інформаційні ресурси інтернет:

1 Електронний каталог ЛДУФК імені Івана Боберського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://3w.ldufk.edu.ua/>

2 Електронний репозитарій ЛДУФК імені Івана Боберського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/>

3 Волейбол : анат. трьома мовами бібліогр. покажч. [Електронний ресурс] / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2015. – 32 с.

4 Ігри : анат. трьома мовами бібліогр. покажч. [Електронний ресурс] / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2016. – 24 с.

5 Офіційний інтернет-сайт міжнародної федерації волейболу (FIVB) [Режим доступу] (<http://www.fivb.com>).

6 Офіційний інтернет-сайт європейскої конференції волейболу (CEV) [Режим доступу] (<http://www.cev.ua>)

7 Офіційний сайт Федерації волейболу України [Режим доступу] www.fvu.in.ua/

8 <https://www.fivb.org/EN/BeachVolleyball/>

Модуль 5. Теорія і методика спортивних ігор (тенніс, настільний теніс, бадмінтон)

Основна:

1. Амелин А. Н. Настольный теннис / А. Н. Амелин, В. А. Пашинин [Азбука спорта, издание 2-е, дополненое]. – Москва : Физкультура и спорт, 1985. – 112 с.

2. Марусін В. Ю. Настільний теніс для всіх / Марусін В. Ю. – Київ : Здоров'я, 1991. – 112 с.

3. Барчукова Г. Настольный теннис / Барчукова Г. – Москва : Физкультура и спорт, 1990. – 174 с.

4. Барчукова Г. В. Теория и методика настольного тенниса / Барчукова Г. В., Богушас В. М., Матыцин О. В. – Москва : Академия, 2006. – 528 с.

5. Ормаи Л. Современный настольный теннис / Ормаи Л. – Москва : Физкультура и спорт, 1990. – 175 с.

6. Сюй Яньшэн. Настольный теннис / Сюй Яньшэн. – Москва : Физкультура и спорт, 1987. – 320 с.

7. Настільний теніс. Правила змагань. – Київ: ФНТУ, 2005. – 60 с.

8. Белиц-Гейман С. П. Теннис [учеб. для инст. физ. культуры] / С. П. Белиц-Гейман. – Москва : Физкультура и спорт, 1977. - 224 с.

9. Белиц-Гейман С. П. Теннис для родителей и детей / С. П. Белиц-Гейман. – Москва : Педагогика, 1988. – 224 с.
10. Белиц-Гейман С. П. Теннис / Белиц-Гейман С. П. – Москва : Физкультура и спорт, 1989. – С. 75-87.
11. Кондратьева Г. Теннис в спортивных школах / Г. Кондратьева, А. Шокин. – Москва : Физкультура и спорт, 1975. – 160 с.
12. Теніс. Правила гри в теніс. – Київ : ФТУ, 2000. – 76 с.
13. Кривопальцев В. Я. Бадміnton для всіх / Кривопальцев В. Я. – Київ, 1985. - 64 с.
14. Лифшиц В. Я. Бадміnton, 2-е изд., перераб., доп. / Лифшиц В. Я., Галицкий А. В. – Москва : Физкультура и спорт, 1984. – 176 с.
15. Марков О. Бадміnton / Марков О. – 3-е изд., перераб. и допол. – Москва : Физкультура и спорт, 1966. – 144 с.
16. Рыбаков Д. П. Основы спортивного бадминтона / Д. П. Рыбаков, М. И. Штильман. – 2-е изд., доп. – Москва : Физкультура и спорт, 1982. – 176 с.
17. Смирнов Ю. Н. Бадміnton : [учебник для институтов физической культуры] / Ю. Н. Смирнов. – Москва : Физкультура и спорт, 1990. – 159 с.
18. Смирнов Ю. Н. Бадміnton : учеб. для вузов / Ю. Н. Смирнов. – 2-е изд., исправ. и доп. – Москва : Советский спорт, 2011. – 248 с.

Допоміжна:

1. Окопний А. Організація та проведення змагань з настільного тенісу: методичний посібник / А. Окопний, В. Мартиненко, І. Мудрий. – Львів : ЛДУФК, 2014. – 60 с.
2. Лифшиц В. Я. Бадміnton / Лифшиц В. Я., Галицкий А. В. – Москва : Физкультура и спорт, 1976. – 144 с.
3. Скрипко А. В. В игре стремительный волан / Скрипко А. В., Шульман В. С. – Минск : Полымя, 1990. – 144 с.
4. Келлер В. С. Теоретико-методичні основи підготовки спортсменів / Келлер В. С., Платонов В. М. – Львів : Українська спортивна асоціація, 1993. – 269 с.

Інформаційні ресурси інтернет

1. Електронний каталог ЛДУФК імені Івана Боберського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://3w.ldufk.edu.ua/>
2. Електронний репозитарій ЛДУФК імені Івана Боберського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/>
3. Настільний теніс : анат. трьома мовами бібліогр. покажч. спорту [Електронний ресурс] / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2015. – 5 с.
4. Теніс : анат. трьома мовами бібліогр. покажч. [Електронний ресурс] / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2015. – 18 с.
5. Ігри : анат. трьома мовами бібліогр. покажч. [Електронний ресурс] / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2016. – 24 с.
6. Федерація настільного тенісу України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uttf.com.ua/>
7. European table tennis union [Electronik resource]. – Access mode:

<http://www.ettu.org>

8. International Table Tennis Federation: Home [Electronik resource]. – Access mode: <https://www.ittf.com/>

9. Федерація тенісу України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ftu.org.ua/>

10. Федерація бадміntonу України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://fbubadminton.org.ua/>

11. Ukrainian badminton federation [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ubf.com.ua/>

4. Екзаменаційні вимоги

Модуль 1. Теорія і методика гандболу.

1. Характеристика гандболу, як виду спорту, його місце та значення в системі фізичного виховання.

2. Етапи розвитку гри гандбол.
3. Гандбол – олімпійський вид спорту.
4. Сучасний розвиток гандболу в Європі, світі.
5. Розвиток гандболу на Україні (історія, проблеми, перспективи),
6. Гандбол на Львівщині.
7. Класифікація способів техніки гри в гандбол.
8. Техніка гри в захисті та нападі.
9. Техніка гри воротаря.
10. Аналіз основних способів техніки гри.
11. Методика навчання основних способами техніки гри в нападі.
12. Методика навчання основних способами техніки гри в захисті.
13. Методика навчання техніки гри воротаря.
14. Індивідуальні тактичні дії в захисті та нападі.
15. Групові тактичні дії в нападі.
16. Групові тактичні дії в захисті.
17. Командні тактичні дії в нападі.
18. Стрімкий напад. Суть, тривалість.
19. Позиційний напад (3x3, 4x2).
20. Зонний захист (6:0, 5:1, 4:2, 3:3).
21. Персональний захист.
22. Змішаний захист (5+1, 4+2).
23. Стандартні положення в гандболі.
24. Методика навчання тактичним діям.
25. Правила гри в гандбол.
26. Еволюція правил гри.
27. Значення змагань. Види змагань.

Модуль 2. Теорія і методика баскетболу

1. Характеристика баскетболу, як виду спорту, його місце та значення в системі фізичного виховання.

2. Етапи розвитку гри баскетбол.
3. Баскетбол – олімпійський вид спорту.
4. Сучасний розвиток баскетболу в Європі, світі.
5. Розвиток баскетболу на Україні (історія, проблеми, перспективи),
6. Баскетбол на Львівщині.
7. Класифікація прийомів техніки гри в баскетбол.
8. Техніка гри в захисті.
9. Техніка гри в нападі.
10. Аналіз основних прийомів техніки гри.
11. Методика навчання основних прийомів техніки гри в нападі.
12. Методика навчання основних прийомів техніки гри в захисті
13. Індивідуальні тактичні дії в захисті та нападі.
14. Групові тактичні дії в нападі.
15. Групові тактичні дії в захисті.
16. Командні тактичні дії в нападі.
17. Стрімкий напад. Суть, тривалість.
18. Позиційний напад.
19. Зонний захист (2-1-2, 1-2-2, 2-3, 3-2).
20. Персональний захист.
21. Змішаний захист.
22. Засоби та методи, які застосовуються в тактиці.
23. Правила гри в баскетбол.
24. Еволюція правил гри
25. Календар проведення змагань.
26. Значення змагань. Види змагань.
27. Організація проведення змагань. Положення про змагання..

Модуль 3. Теорія і методика рухливих ігор.

1. Основні поняття про гру.
2. Історія українських ігор.
3. Роль Івана Боберського в організації спортивно-руханкових товариств в Галичині.
4. Рухливі ігри у весняних святах.
5. Рухливі ігри у літніх святах.
6. Рухливі ігри в осінніх святах.
7. Рухливі ігри в зимових святах.
8. Місце рухливих ігор у системі фізичного виховання.
9. Класифікація рухливих ігор.
10. Основні педагогічні завдання.
11. Характеристика рухливих ігор для учнів 1-3 класів.
12. Характеристика рухливих ігор для учнів 5-7 класів.
13. Характеристика рухливих ігор для учнів 8-9 класів.
14. Вибір гри.
15. Підготовання місця для гри.
16. Підготовання інвентарю.

17. Вибір ведучого.
18. Керівництво грою.
19. Основні відмінності рухливих і спортивних ігор.
20. Техніка безпеки рухливих ігор.
21. Завдання фізичного виховання учнів шкільного віку.
22. Анатомо-фізіологічні особливості учнів 1-3 класів.
23. Анатомо-фізіологічні особливості учнів 4-6 класів.
24. Анатомо-фізіологічні особливості учнів 7-8 класів.
25. Засоби фізичного виховання.
26. Методи навчання.
27. Вікові особливості розвитку швидкості.
28. Вікові особливості розвитку витривалості.
29. Вікові особливості розвитку гнучкості.
30. Вікові особливості розвитку сили.
31. Навести приклади рухливих ігор для розвитку швидкості.
32. Навести приклади рухливих ігор для розвитку вибухової сили.
33. Навести приклади рухливих ігор для розвитку витривалості.
34. Навести приклади рухливих ігор для розвитку сили.
35. Педагогічне групування рухливих ігор для позаурочних форм проведення.
36. Загальні вимоги до організації рухливих ігор.
37. Роль керівника в проведенні гри.
38. Складання положення про змагання “Веселі старти”.

Модуль 4. Теорія і методика волейболу.

1. Характеристика волейболу як виду спорту, його місце та значення в системі фізичного виховання.
2. Історія волейболу.
3. Волейбол – Олімпійський вид спорту.
4. Розвиток волейболу в Європі.
5. Розвиток волейболу на Україні: історія, проблеми та перспективи.
6. Критерії технічної майстерності: стабільність, ефективність, різноманітність.
7. Вплив рівня розвитку нападу та захисту, фізичної підготовленості, змін правил гри на вдосконалення техніки.
8. Сучасна класифікація техніки гри в волейбол.
9. Форма організації виконання вправ при навчанні та вдосконалення техніки.
10. Методика розробки конспекту тренувального заняття з завданням навчання та вдосконалення технічних прийомів.
11. Основні методи та засоби навчання технічним прийомам волейболу.
12. Структура та етапи вивчення технічних прийомів волейболу.
13. Види змагань та їх характеристика.
14. Способи проведення змагань та розробки календаря.
15. Положення про змагання. Оцінка та облік результатів змагань.

16. Сучасні правила гри.
17. Методика суддіства.
18. Характеристика техніки нижньої прямої подачі мяча. Методика навчання та вдосконалення.
19. Характеристика техніки передачі мяча двома руками зверху. Методика навчання та вдосконалення.
20. Характеристика техніки передачі мяча двома руками знизу. Методика навчання та вдосконалення.
21. Характеристика техніки прямого нападаючого удару. Методика навчання та вдосконалення.
22. Характеристика техніки блокування. Методика навчання та вдосконалення.
23. Характеристика індивідуальних технічних дій в нападі.
24. Характеристика індивідуальних технічних дій в захисті.
25. Характеристика індивідуальних тактичних дій в нападі.
26. Характеристика індивідуальних тактичних дій в захисті.
27. Характеристика групових технічних дій в нападі.
28. Характеристика групових технічних дій в захисті.
29. Характеристика групових тактичних дій в нападі.
30. Характеристика групових тактичних дій в захисті.
31. Характеристика командних технічних дій в нападі.
32. Характеристика командних технічних дій в захисті.
33. Характеристика командних тактичних дій в нападі.
34. Характеристика командних тактичних дій в захисті.
35. Послідовність вивчення прийомів техніки гри.
36. Методика вивчення індивідуальних, групових і командних дій в нападі та захисті.

Модуль 5. Теорія і методика спортивних ігор (теніс, настільний теніс, бадміnton)

1. Характеристика настільного тенісу як виду спорту, його місце та значення в системі фізичного виховання.
2. Етапи розвитку настільного тенісу.
3. Настільний теніс – олімпійський вид спорту.
4. Сучасний розвиток настільного тенісу в Європі, світі.
5. Розвиток настільного тенісу в Україні (історія, проблеми, перспективи).
6. Настільний теніс на Львівщині.
7. Класифікація прийомів техніки гри в настільний теніс.
8. Аналіз основних прийомів техніки гри в настільний теніс.
9. Методика навчання подач.
10. Методика навчання прийому подач.
11. Тактика гри в настільний теніс.
12. Методика навчання тактичним діям в настільному тенісі.
13. Правила гри, методика суддіства.

14. Організація та проведення змагань з настільного тенісу.
15. Характеристика тенісу як виду спорту, його місце та значення в системі фізичного виховання.
16. Етапи розвитку тенісу.
17. Теніс – олімпійський вид спорту.
18. Сучасний розвиток тенісу в Європі, світі.
19. Розвиток тенісу в Україні (історія, проблеми, перспективи).
20. Теніс на Львівщині.
21. Класифікація прийомів техніки гри в теніс.
22. Аналіз основних прийомів техніки гри в теніс.
23. Методика навчання подач.
24. Методика навчання прийому подач.
25. Тактика гри в теніс.
26. Методика навчання тактичним діям в тенісі.
27. Правила гри, методика суддівства.
28. Організація та проведення змагань з тенісу.
29. Характеристика бадміntonу як виду спорту, його місце та значення в системі фізичного виховання.
30. Етапи розвитку бадміntonу.
31. Бадміnton – олімпійський вид спорту.
32. Сучасний розвиток бадміntonу в Європі, світі.
33. Розвиток бадміntonу в Україні (історія, проблеми, перспективи).
34. Бадміnton на Львівщині.
35. Класифікація прийомів техніки гри в бадміnton.
36. Аналіз основних прийомів техніки гри в бадміnton.
37. Методика навчання подач.
38. Методика навчання прийому подач.
39. Тактика гри в бадміnton.
40. Методика навчання тактичним діям в бадміntonі.
41. Правила гри, методика суддівства.
42. Організація та проведення змагань з бадміntonу.